

21.11.2025

Kaupunginmuseon lausunto Malminkartanon keskiosan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

HEL 2025-011597 T 10 03 03

Asemakaavapalvelut on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Malminkartanon keskiosan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman sekä arkeologisen kulttuuriperinnön vaalimisen näkökulmasta ja on päättänyt lausua kantanaan seuraavaa.

Malminkartanontien varteen suunnitellaan uutta asuinrakentamista, kivijalkaliiketilaa, uutta päiväkotia sekä näiden vaatimia pysäköintiratkaisuja. Rakentamisen alue kattaa Malminkartanontien pohjoispuolen Malminkartanon suunnitteluperiaatteiden mukaisesti. Suurin osa suunnittelualueen metsästä säilyy virkistyskäytössä ja lähiluontona. Malminkartanontien pohjoispuolelle suunnitellaan uusia asuinkortteleita, kivijalkaliiketiloja ja uutta päiväkotia. Kaava mahdollistaa uusien rakennusten pysäköintiratkaisut. Malminkartanontietä kehitetään kokoojakatuna. Malminkartanon aseman, asemalaitureiden ja Malminkartanontien välisiä vertikaaliyhteyksiä kehitetään. Merkittävä osa 1980-luvulla puistoksi (Kartanonmetsä, Gårdsskog) kaavoitetusta alueesta säilyy ja pääosa nykyisin kaavoittamattomasta metsäalueesta kaavoitetaan puistoksi tai virkistysalueeksi. Uuden Myyrmäenbaanaan liittyvän pohjois-eteläsuuntaisen pyöräily-yhteyden linjausta ja toteuttamista Kartanonmetsän alitse tunnelissa tutkitaan. Ulkoilureittien kehittämistä tutkitaan. Olemassa oleva pientalojen tontti Kartanonmetsän keskellä säilyy.

Malminkartano on tunnistettu maakunnallisesti arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi, ja on lisäksi yleiskaavan kulttuuriympäristöluokituksessa I luokan alue. Ottaen huomioon, että alue on aikakautensa esikaupunkirakentamisen edustavimpia esimerkkejä, jossa pyrkimys oli ympäristön laadun kokonaisvaltaiseen parantamiseen kaavoituksen ja maisemasuunnittelun keinoin, sekä lisäksi alueen suunnittelukilpailussa oli keskeistä maisemallisten tekijöiden huomioon ottaminen erityisesti alueen keskeisen kukkulan lähiympäristössä, tulee tämän johdosta kaavan maisemavaikutusten arviointiin kiinnittää erityistä huomiota.

Alueella on kaksi valtion maatalouden tutkimuslaitoksen 1940-luvun lopulla rakennuttua asuinrakennusta. Rakennusten kulttuurihistoriallinen arvo tulee selvittää kaavaprosessissa.

Arkeologia

21.11.2025

Kaupunginmuseo lausuu arkeologisen kulttuuriperinnön suojelun näkökulmasta seuraavaa.

Malminkartanon keskiosan suunnittelukilpailun yhteydessä on Kartanonmetsän alueella tehty arkeologinen tarkkuusinventointi vuonna 2022. Inventoinnin suoritti Museoviraston arkeologiset kenttäpalvelut / Vesa Laulumaa. Alueen arkeologisista kohteista on siis ajantasaiset tiedot. Inventoinnin tuloksena saatiin tarkempi aluerajaus kaava-alueen pohjoisosassa sijaitsevalle kivi- ja varhaismetallikautiselle asuinpaikalle Malminkartano 2 (muinaisjäännösrekisteritunnus 91010001), joka on muinaismuistolain (295/1963) tarkoittama rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Kohde voidaan merkitä kaavakarttaan varustettuna sm-merkinnällä ja liittää siihen määräys: ” Alueen osa, jolla sijaitsee muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty. Aluetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä Helsingin kaupunginmuseon lausunto.”

Kartanonmetsän inventoinnissa havaittiin myös kaksi ennestään tuntematonta arkeologista kohdetta, jotka saivat luokituksen muu kulttuuriperintökohde. Muu kulttuuriperintökohde ei ole muinaismuistolain tarkoittama kiinteä muinaisjäännös, mutta sen säilyttäminen on perusteltua historiallisen merkityksen ja kulttuuriperintöarvojen takia. Museo esittää kohteiden säilyttämistä muistumana alueen menneisyydestä.

Ympäristöministeriön uuden asemakaavojen esitystapaa koskevan (Katja-) asetuksen 311/2024 mukaan muu kulttuuriperintökohde -laji tulee jatkossa olemaan 'muu arkeologinen kohde'. Muun arkeologisen kohteen esitystapa kaavakartalla tulee olemaan ark. Asetus koskee uusia alkavia kaavahankkeita. Muu arkeologinen kohde voidaan merkitä kaavakarttaan aluemuotoisena aluevarauksena, kuten muinaisjäännösaluekin.

Muu arkeologinen kohde Kartanonmetsä 1 (muinaisjäännösrekisteritunnus 1000046143) on kivikellari hieman em. asuinpaikkakohteesta Malminkartano 2 kaakkoon. Kohde tulee säilymään kaava-alueen pohjoisosan metsäalueella OAS-aineiston perusteella. Kohde voidaan merkitä kaavakarttaan kaavamerkinnällä ark ja varustaa kaavamääräyksellä: ”Muu arkeologinen kohde (historiallinen kellarirakenne). Alueella oleva historiallinen rakenne tulee säilyttää. Kohdetta koskevista suunnitelmista tulee neuvotella Helsingin kaupunginmuseon kanssa.”

Suunnittelualueen lounaisosassa sijaitsee muu arkeologinen kohde Kartanonmetsä 2 (muinaisjäännösrekisteritunnus 1000046144), joka on louhoskohde. Louhinta on tapahtunut aikaisintaan 1800-luvun loppupuolella.

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

3 (3)

21.11.2025

OAS-aineiston viitesuunnitelman perusteella uusi maankäyttö- ja rakentaminen painottuu Malminkartanontien pohjoispuolelle. Louhos sijoittuu suunnitellun asutuksen tuntumaan. Museo toivoo, että jatko-suunnittelussa louhoksen jäännös voitaisiin säilyttää. Tämäkin kohde voidaan merkitä kaavakarttaan kaavamerkinnällä ark ja varustaa kaavamääräyksellä: ”Muu arkeologinen kohde (historiallinen louhos). Alueella oleva historiallinen louhos tulee säilyttää. Kohdetta koskevista suunnitelmista tulee neuvotella Helsingin kaupunginmuseon kanssa.”

Arkeologiset kohteet on hyvä huomioida myös suunniteltaessa kaava-alueen sisäisiä kulkureittejä ja Myyrmäen-baanin linjausta. Arkeologian osalta ei ole muuta huomautettavaa.

Lisätiedot

Juha Vuorinen, tutkija, puhelin: 310 36940
juha.h.vuorinen(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö